

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.323 van 26 september 2011
in de zaak A. 189.957/IX-6095**

In zake : XXXX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Willy Van der Gucht
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Voskenslaan 34-36
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Binnenlandse Zaken
die woonplaats kiest bij
de Federale Politie (DGS/DSJ)
gevestigd te 1050 Brussel
Fritz Toussaintstraat 8

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 9 oktober 2008, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de waarnemend directeur-generaal van de
Algemene Directie Bestuurlijke Politie van 27 augustus 2008, waarbij aan XXXX
de zware tuchtstraf van ontslag van ambtswege wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 193.643 van 29 mei 2009 is de vordering tot
schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit verworpen.

De verzoeker heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de
rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Geert De Bleeckere heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 september 2011.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Franky De Mil, die loco advocaat Willy Van der Gucht verschijnt voor de verzoeker, en adviseur Kirsten Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marc Lefever heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feitelijke gegevens van de zaak zijn uiteengezet in het arrest nr. 193.643 van 29 mei 2009 waarbij uitspraak is gedaan over de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoeker voert de schending aan van de rechten van verdediging, het zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel van de fair play. Hij betoogt dat de verwerende partij over een zogenaamd werkdossier beschikte dat inhoudelijk verschilde van het tuchtdossier dat hem initieel ter inzage werd gegeven. Dit werkdossier bevatte nochtans nuttige informatie die hij in het kader van zijn verdediging had kunnen gebruiken en die een objectief beeld gaf van de context waarin de hem ten laste gelegde feiten werden gepleegd. Zo blijkt eruit dat de toenmalige eskadronscommandant van de verzoeker van gelijkaardige feiten werd verdacht en dat binnen de ARG een ernstige normvervaging bestond. De verzoeker heeft dan ook zijn verdediging moeten voeren op basis van een onvolledig dossier aangezien hij geen kennis had van deze elementen à décharge. Hierdoor zijn de rechten van verdediging, die onder meer inhouden dat een tuchtrechtelijk vervolgde van bij de aanvang gedurende de volledige tuchtprocedure inzage heeft in het volledige dossier, geschonden. Het feit dat dit werkdossier uiteindelijk in het kader van de procedure voor de tuchtraad, hetgeen een beroepsprocedure is, toch door de verwerende partij werd voorgelegd, verandert niets daaraan, vermits het inleidend verslag en het voorstel van zware tuchtstraf eerder al waren geformuleerd op basis van het tuchtdossier én het werkdossier zonder dat de verzoeker van dit laatste kennis had. Bovendien had ook de strafrechter geen kennis van het werkdossier zodat de strafrechtelijke veroordeling op een onvolledig dossier gebaseerd is, terwijl de tuchtstraf op deze strafrechtelijke veroordeling steunt. Ten slotte acht de verzoeker ook het zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel van de fair play geschonden. De omstandigheid dat de tuchtoverheid het dossier al dan niet bewust heeft achtergehouden toont aan dat de tuchtoverheid niet zorgvuldig is tewerkgegaan bij

de feitenvinding en dat zij geen rekening heeft gehouden met de zich in het werkdossier bevindende elementen à décharge.

5. De verwerende partij antwoordt dat de rechten van verdediging enkel vereisen dat de betrokkene kennis moet kunnen nemen van alle gegevens waarop de tuchtvordering is gesteund en niet van alle gegevens die eventueel iets met de zaak te maken hebben. Voorts betwist zij dat het werkdossier elementen ter ontlasting zou bevatten die niet in het tuchtdossier terug te vinden zijn. Zij zet uiteen dat het werkdossier in eerste instantie stukken bevat betreffende incidenten naar aanleiding van de ordehandhaving bij een voetbalwedstrijd, twee verslagen met betrekking tot schadegevallen van twee wachtmeesters en een aantal documenten in verband met de detachering van de verzoeker en de inhouding van zijn wapen. Geen van deze stukken heeft betrekking op de tegen de verzoeker gevoerde tuchtprocedure zodat ze niet in het tuchtdossier moesten worden opgenomen. De omstandigheid dat het werkdossier ook een proces-verbaal van de Algemene Inspectie bevat waaruit blijkt dat de eskadronscommandant van gelijkaardige feiten wordt verdacht, doet niet ter zake, vermits het desbetreffende dossier op geen enkele wijze betrekking heeft op de verzoeker en er dan ook geen rekening mee diende te worden gehouden. Voorts bevinden zich in het tuchtdossier voldoende elementen waaruit de ernstige normvervaging binnen de ARG blijkt. Bovendien heeft de verzoeker tijdens de procedure voor de tuchtraad kennis gekregen van het werkdossier, zodat hij erop heeft kunnen repliceren en aldus zijn rechten van verdediging heeft kunnen uitoefenen. De verwerende partij laat voorts gelden dat de verzoeker op geen enkele wijze aantoont dat het inleidend verslag en het voorstel tot tuchtstraf werden beïnvloed door elementen uit het werkdossier die zich niet in het tuchtdossier bevinden. Integendeel is de feitenvinding, de beoordeling van de ernst van de feiten en de toerekening ervan aan de verzoeker, zoals verwoord in het inleidend verslag en het voorstel tot tuchtstraf, uitsluitend gebaseerd op het tuchtdossier zoals het aan de verzoeker is ter kennis gesteld. Waar de verzoeker stelt dat de strafrechter geen kennis had van het werkdossier en dat de strafrechtelijke veroordeling gebaseerd is op een onvolledig dossier, merkt de verwerende partij op dat het tuchtdossier gebaseerd is op het strafdossier en dat de

tuchtoverheid is gebonden door de vaststellingen van de strafrechter over het bestaan van de feiten, aangezien deze bekleed zijn met een absoluut gezag van gewijsde. Dat de strafrechter geen kennis had van het interne werkdossier en de strafrechtelijke veroordeling dus gebaseerd is op een onvolledig dossier, is volgens de verwerende partij een probleem van vervolging en verdediging, en geen probleem van de tuchtoverheid. Ten slotte stelt de verwerende partij dat uit de motivering van het bestreden besluit wel degelijk blijkt dat rekening is gehouden met de elementen à décharge.

6. In zijn memorie van wederantwoord repliceert de verzoeker dat het niet aan de tuchtoverheid toekomt om te oordelen welke stukken worden toegevoegd aan het tuchtdossier dat hem wordt voorgelegd. De rechten van verdediging impliceren immers dat hij kennis kan nemen van alle gegevens waarover de tuchtoverheid beschikt en niet enkel van de gegevens waarop de tuchtvordering zelf is gesteund. Vervolgens wijst de verzoeker op twee bijkomende elementen uit het werkdossier waarvan hij stelt dat ze niet uit het tuchtdossier blijken en dat hij ze te zijner verdediging had moeten kunnen aanvoeren omdat ze à décharge zijn. Vooreerst is er de omstandigheid dat uit het werkdossier blijkt dat de toenmalige eskadronscommandant, die de verklaring van de verzoeker voor de tuchtoverheid dat reeds in 2000 een voorafgaand onderzoek naar de feiten werd gevoerd en een inleidend verslag werd opgesteld heeft tegengesproken -op basis waarvan uiteindelijk geoordeeld werd dat de aan de verzoeker ten laste gelegde feiten niet tuchtrechtelijk verjaard zijn-, van gelijkaardige feiten werd verdacht als deze waarvoor de verzoeker tuchtrechtelijk werd veroordeeld. De verzoeker stelt dat indien hij hiervan bij aanvang kennis had gehad, hij de objectiviteit van die verklaring in twijfel had kunnen trekken en had kunnen aanvoeren dat de tuchtoverheid zich in haar oordeel dat de feiten niet tuchtrechtelijk verjaard waren ten onrechte op de verklaringen van de eskadronscommandant baseerde. Daarnaast worden in het werkdossier op de bladzijden 140 tot 142 concrete feiten vermeld waaruit een normvervaging binnen de ARG blijkt, terwijl binnen het tuchtdossier enkel sprake is van een algemene conclusie waarin op normvervaging wordt gewezen. Zo wordt in het werkdossier

melding gemaakt van feiten die tot 67 dagen werkonbekwaamheid hebben geleid en die slechts met een blaam werden bestraft, alsook van het feit dat naar de eskadronscommandant die zelf betrokken was bij feiten van aanranding van de eerbaarheid geen tuchtonderzoek werd gevoerd. Door het werkdossier achter te houden heeft de verzoeker deze feiten niet kunnen gebruiken in het kader van zijn tuchtrechtelijke verdediging en is het recht van verdediging geschonden. Het toont ook aan dat de tuchtoverheid onzorgvuldig heeft gehandeld en het beginsel van de fair play geschonden heeft nu zij enkel de elementen die ze kon aanwenden voor de tuchtrechtelijke vervolging van de verzoeker in het tuchtdossier heeft opgenomen en geen oog heeft gehad voor elementen à décharge.

7. In zijn laatste memorie beklemtoont de verzoeker dat het werkdossier wel degelijk elementen bevat die hij ter ontlasting had kunnen aanvoeren. Hij betwist de conclusie van de auditeur-verslaggever dat hij door in zijn memorie van wederantwoord te verwijzen naar 2 bijkomende elementen, zijn middel op onontvankelijk wijze zou hebben uitgebreid en stelt dat het slechts gaat om een toelichting bij hetgeen hij in zijn verzoekschrift heeft aangevoerd. Voorts stelt de verzoeker dat hij zijn stelling dat reeds in 2000 een voorafgaand onderzoek werd gevoerd en een inleidend verslag werd opgemaakt niet kan hard maken maar dat het inroepen van het gegeven dat de eskadronscommandant betrokken was bij gelijkaardige feiten van aard kon zijn om aan te tonen dat zijn verklaring niet objectief was, wat op zich dan weer aanleiding had kunnen geven tot een nader onderzoek of al dan niet een inleidend tuchtverslag was opgesteld. Ten slotte stelt de verzoeker dat ook het argument dat de tuchtoverheid door het niet meedelen van het werkdossier blijkt gegeven heeft van partijdigheid geen nieuw middel is, maar een aanvulling van het in zijn verzoekschrift opgeworpen argument dat de tuchtoverheid niet zorgvuldig is tewerkgegaan bij de feitenvinding en geen rekening heeft gehouden met de elementen à décharge.

Beoordeling

8. De verzoeker voert aan dat zijn rechten van verdediging geschonden zijn, doordat er naast het tuchtdossier ook nog een “werkdossier” bestaat, waarvan hij aanvankelijk geen kennis had, zodat hij zijn verweer niet van meet af aan daarop heeft kunnen afstemmen. Meer bepaald is hij van oordeel dat het tuchtbesluit mede gesteund is op bepaalde stukken uit het werkdossier waar hij zich niet heeft tegen kunnen verweren en voorts dat het werkdossier bepaalde gegevens bevat die niet in het tuchtdossier staan en die hij te zijner verdediging had kunnen aanvoeren. Voorts voert hij aan dat de strafrechter op basis van een onvolledig dossier geoordeeld heeft en dat het tuchtdossier op de strafrechtelijke uitspraak is gebaseerd.

9. Vooreerst moet worden vastgesteld dat het bedoelde werkdossier geen stukken bevat die mede ten grondslag liggen aan de tuchtvordering tegen de verzoeker en waartegen hij zich had moeten kunnen verweren. In het inleidend verslag worden de aan de verzoeker ten laste gelegde feiten namelijk bewezen bevonden en aan de verzoeker toerekenbaar geacht op grond van het eindarrest van het hof van beroep van 3 oktober 2007, dat deel uitmaakt van het tuchtdossier.

De verzoeker voert aan dat zijn rechten van verdediging geschonden zijn doordat het werkdossier elementen à décharge bevat die hij te zijner verdediging had moeten kunnen aanvoeren. Hij wijst er in dat verband op dat uit het werkdossier blijkt dat de eskadronscommandant van gelijkaardige feiten verdacht werd en dat binnen de ARG een ernstige normvervaging bestond. Evenwel, dat uit het werkdossier blijkt dat de eskadronscommandant van gelijkaardige feiten werd verdacht, doet op geen enkele wijze afbreuk aan het oordeel van de strafrechter dat concrete feiten van aanranding van de eerbaarheid en openbare zedenschennis in hoofde van de verzoeker bewezen zijn. Voorts is het gegeven dat uit het werkdossier blijkt dat binnen de ARG een ernstige normvervaging bestond, niet nieuw, vermits het ook uit het tuchtdossier kan

worden opgemaakt; het is evenmin van aard afbreuk te doen aan de vaststelling dat concrete feiten van aanranding van de eerbaarheid en openbare zedenschennis in hoofde van de verzoeker bewezen zijn. In zijn memorie van wederantwoord wijst de verzoeker bijkomend op twee elementen die uit het werkdossier blijken maar die niet in het tuchtdossier zijn overgenomen en die hem zodoende gehinderd hebben bij het voeren van zijn verdediging: de betrokkenheid van de eskadronscommandant in de vastgestelde malversaties en bijkomende bewijzen van normvervaging. Evenwel, uit het dossier van de zaak blijkt niet dat de tuchtoverheid zich voor haar stellingname over de verjaring decisief heeft laten leiden door een verklaring van de eskadronscommandant: uit het verslag van het voorafgaand onderzoek blijkt duidelijk dat minstens twee andere meerderen uitdrukkelijk bevestigd hebben dat er geen inleidend verslag was opgemaakt. De nieuwe gegevens met betrekking tot het bestaan van normbesef binnen de dienst doen niets af aan de eerder gemaakte conclusie dat het tuchtdossier voldoende bewijzen van de normvervaging bevat.

Voorts is het standpunt van de verzoeker dat de strafrechter geoordeeld zou hebben op basis van een onvolledig dossier, niet dienstig. Het strafproces is gevoerd op grond van de resultaten van het gerechtelijk onderzoek zoals het door de gerechtelijke autoriteiten is aangepakt. Op die basis heeft de strafrechter de feiten voor bewezen gehouden. Eventuele onvolkomenheden van het gerechtelijk onderzoek kunnen de aangevoerde schending van verzoekers rechten van verdediging in het kader van de tuchtprocedure niet aantonen.

Aangezien het inleidend verslag, het voorstel van tuchtstraf en de opgelegde tuchtstraf steunen op het tuchtdossier en het werkdossier geen bijkomende gegevens bevat die afbreuk zouden kunnen doen aan de bewezen geachte feiten die blijken uit het tuchtdossier, noch nieuwe gegevens die de verzoeker ter ontlasting had kunnen aanvoeren, is het feit dat het werkdossier pas naar aanleiding van de procedure voor de tuchtraad aan de verzoeker is meegedeeld, niet in strijd met zijn rechten van verdediging.

10. De verzoeker voert aan dat de tuchtoverheid niet zorgvuldig gehandeld heeft door bepaalde gegevens à décharge niet mee in aanmerking te nemen. In dat kader spreekt hij ook van een partijdige opstelling van het bestuur.

De Raad van State stelt vast dat de tuchtoverheid wel degelijk rekening heeft gehouden met de elementen ter ontlasting van de verzoeker die blijken uit het tuchtdossier, terwijl in het werkdossier geen dergelijke bijkomende elementen terug te vinden zijn. Dat zich in het werkdossier een stuk bevindt waaruit blijkt dat de eenheidscommandant van gelijkaardige feiten wordt verdacht, is geen bijkomend element ter ontlasting van de verzoeker, vermits deze feiten niets te maken hebben met de feiten die aan de verzoeker worden verweten en die door de strafrechter bewezen worden geacht. Het gegeven van de in verdenkingstelling van de eenheidscommandant kan slechts als een element ter verduidelijking van de ernstige normvervaging binnen de ARG worden opgevat. Die normvervaging blijkt ook reeds uit het tuchtdossier en is door de hogere tuchtoverheid bij het bepalen van de strafmaat mede in aanmerking genomen.

11. De verzoeker acht ook het beginsel van de fair play geschonden, omdat de tuchtoverheid de stukken van het werkdossier aanvankelijk heeft achtergehouden.

Benevens het feit dat niet bewezen is dat de verwerende partij bewust gegevens heeft willen achterhouden, blijkt uit de voorgaande bespreking dat het werkdossier geen elementen bevat die ook niet uit het tuchtdossier blijken. Het beginsel van de fair play is dan ook niet geschonden.

12. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

13. De verzoeker voert de schending aan van artikel 56 van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet), van artikel 6 van het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) en van het beginsel van de redelijke termijn.

Vooreerst voert de verzoeker aan dat de tuchtvordering verjaard is. Hij stelt dat de te dezen toepasselijke verjaringsregeling vervat zit in artikel 56 van de tuchtwet, dat bepaalt dat op straffe van verval van de tuchtvordering het inleidend verslag aan het personeelslid moet worden betekend binnen de zes maanden na de kennisneming of vaststelling van de feiten door een bevoegde tuchtoverheid. Nu de vier hem ten laste gelegde feiten dateren uit de periode tussen september 1995 en juni 2000 en uit het dossier -de verzoeker verwijst in het bijzonder naar een nota van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en naar het eindrapport van de Algemene Inspectie- blijkt dat zijn oversten, die destijds de bevoegde tuchtoverheden waren, van deze feiten kennis hadden kort nadat ze gepleegd werden, maar er niet tegen hebben opgetreden -zij hebben in ieder geval niet binnen de zes maanden nadat de feiten hen bekend waren een inleidend verslag opgesteld en hem dat verslag betekend-, is de tuchtvordering verjaard. De verwerende partij kan niet voorhouden dat de gerechtelijke procedure de verjaringstermijn heeft geschorst -artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet- aangezien de feiten tuchtrechtelijk reeds verjaard waren op het ogenblik dat het gerechtelijk onderzoek werd aangevat. Evenmin kan de verwerende partij aanvoeren dat artikel 56 van de tuchtwet toen nog niet van toepassing was, aangezien ze zelf de tuchtprocedure met toepassing van die tuchtwet heeft gevoerd. En zelfs wanneer zou worden aangenomen dat de tuchtwet van 13 mei 1999 nog niet van toepassing was op de gepleegde feiten, moet worden vastgesteld dat ook onder de vroegere tuchtregeling de feiten verjaard waren.

De verzoeker voert voorts aan dat, los van de tuchtrechtelijke verjaring, de redelijke termijn werd overschreden. Hij betoogt dat het beginpunt van de redelijke termijn om de tuchtzaak af te handelen, het ogenblik is waarop de tuchtoverheid kennis krijgt van de feiten en dat de tuchtoverheid in dit geval reeds lang vóór het indienen van de eerste klacht kennis van de feiten had. Waar de tuchtoverheid zich na het indienen van de klacht nog kon beroepen op het feit dat een gerechtelijk onderzoek aan de gang was, geldt dit niet meer vanaf 24 december 2002 toen de procureur-generaal haar toelating heeft verleend om inzage en afschrift van het strafdossier te nemen. Bovendien was de tuchtoverheid blijkbaar voldoende op de hoogte van de feiten om hem op 11 september 2000 bij ordemaatregel te detacheren naar de metrobrigade. Uiteindelijk duurde het nog tot 1 april 2004 vooraleer de tuchtoverheid kennis kreeg van het strafdossier en hoewel zij dus zeker vanaf die datum volledig op de hoogte was van de feiten, werd het inleidend verslag pas op 9 januari 2008 opgesteld. De aldus verstreken termijn sinds de datum van de feiten is kennelijk onredelijk en ook de tuchtraad verwijst in zijn advies naar de onbehoorlijk lange termijn. De omstandigheid dat de verzoeker in eerste instantie in dienst bleef en hij vanaf 20 augustus 2004 geschorst werd met weddeverlies, maakt de overschrijding van de redelijke termijn nog flagranter. De tuchtoverheid beroept zich volgens de verzoeker ten onrechte op het feit dat zij de gerechtelijke eindbeslissing heeft afgewacht, aangezien zij over alle gegevens en informatie beschikte om de tuchtprocedure te starten en zij niet genoodzaakt was om het resultaat van de strafprocedure af te wachten.

14. De verwerende partij antwoordt dat het middel niet ontvankelijk is in zoverre erin de schending van artikel 6 van het EVRM wordt aangevoerd omdat de verzoeker op geen enkele wijze aantoont hoe de verdragsbepaling door het bestreden besluit wordt geschonden.

Inzake de door de verzoeker aangevoerde verjaring van de tuchtvordering wijst de verwerende partij, voor wat betreft de van toepassing zijnde regelgeving, op artikel 72 van de tuchtwet dat bepaalt dat de tuchtprocedures die hangend zijn bij de inwerkingtreding van die wet

overeenkomstig de oude regelgeving worden afgehandeld. Vermits een tuchtprocedure, overeenkomstig de rechtspraak van de Raad van State, pas aanvang neemt op het ogenblik van het opstellen van het inleidend verslag en er bij de inwerkingtreding van de nieuwe tuchtwet nog geen inleidend verslag ter kennis was gebracht, is de tuchtwet van 13 mei 1999 van toepassing. De verwerende partij ontkent voorts dat de verjaringsregeling vervat in artikel 56 van de tuchtwet geschonden is. Zij betwist dat de oversten van de verzoeker reeds kennis hadden van de feiten kort nadat ze werden gepleegd en hebben nagelaten om binnen de zes maanden een tuchtprocedure in te stellen. Uit het tuchtdossier blijkt immers niet dat het vaststaat dat de hiërarchische oversten op de hoogte waren van de feiten en de verzoeker toont bovendien niet aan dat deze oversten de bevoegde tuchtoverheden waren. Uit de verklaringen van de slachtoffers in het tuchtdossier blijkt dat zij niet geneigd waren de feiten te signaleren aan hun chefs uit angst om nog meer gepest te worden, zodat de hiërarchische oversten dan ook de exacte toedracht van de feiten niet kenden. De eskadronscommandant heeft trouwens verklaard dat hij pas in februari 2000 in zeer algemene termen op de hoogte werd gebracht dat bepaalde zedenfeiten ten laste van de verzoeker waren gesignaleerd. De verwerende partij wijst er voorts op dat de tuchtoverheid toepassing gemaakt heeft van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet, dat stelt dat de termijn van zes maanden voor het betekenen van het inleidend verslag opgeschort kan worden tot de tuchtoverheid in kennis gesteld wordt van de gerechtelijke eindbeslissing. Aangezien de gerechtelijke eindbeslissing dateert van 19 december 2007, begon de termijn van zes maanden pas op dat ogenblik te lopen en vermits het inleidend verslag op 11 januari 2008 aan de verzoeker ter kennis werd gebracht, werd de tuchtprocedure binnen de wettelijke termijn opgestart.

Vervolgens betwist de verwerende partij dat de feiten tuchtrechtelijk verjaard waren toen het gerechtelijk onderzoek werd opgestart. Zij stelt dat artikel 56, derde lid, van de tuchtwet weliswaar bepaalt dat tuchtvergrijpen die tot een lichte tuchtstraf kunnen leiden na vijf jaren verjaren maar dat de tuchtvergrijpen die tot een zware tuchtstraf leiden -zoals te dezen- daarentegen nooit verjaren.

Ten slotte betwist zij ook verzoekers stelling dat zelfs wanneer de tuchtwet van 13 mei 1999 niet van toepassing zou zijn, de feiten onder de oude tuchtregeling ook verjaard zouden zijn. Zij zet uiteen dat de tuchtregeling vóór de inwerkingtreding van de tuchtwet van 13 mei 1999 geregeld werd door de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de Rijkswacht (hierna: de wet van 27 december 1973). Luidens artikel 24/13, § 2, van die wet wordt slechts één procedure aangespannen indien er meerdere feiten toegerekend worden en wordt slechts één tuchtstraf opgelegd. In casu gaat het om 4 tuchtfeiten. Artikel 24/13, § 1, 7°, van de wet van 27 december 1973 voorzag de straf van ontslag van ambtswege en luidens artikel 24/38 van die wet verjaart de tuchtvordering met het oog op de toepassing van één van de in artikel 24/13, § 1, 4° tot 7° bedoelde straffen, twee jaar na de datum waarop de feiten werden vastgesteld, waarbij die termijn pas begint te lopen vanaf het laatste feit. Bovendien wordt de tuchtvordering overeenkomstig artikel 24/38, § 2 geschorst door de strafvordering tot op het ogenblik van de ontvangst van het dossier overgezonden door de gerechtelijke overheden, behalve wanneer het betrokken personeelslid de feiten erkent als vaststaand of wanneer intern administratief onderzoek de feiten bewijst. De verwerende partij besluit dat, aangezien geen van deze hypothesen te dezen vervuld is, ook volgens de oude tuchtregeling het inleidend verslag, na de ontvangst van de gerechtelijke eindbeslissing, binnen de verjaringstermijn is opgesteld.

Met betrekking tot de door de verzoeker aangevoerde overschrijding van de redelijke termijn verwijst de verwerende partij vooreerst naar haar nota van 1 augustus 2008 waarin zij de motieven uiteenzet waarom zij wenst af te wijken van het advies van de tuchtraad: in die nota wordt verwezen naar het arrest nr. 172.852 van 28 juni 2007, inzake Vanrintel, waarin gesteld wordt dat beginselen van behoorlijk bestuur niet prevaleren op duidelijke wetsbepalingen, met name artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet; in die nota wordt voorts ook gesteld dat de verwerende partij omwille van de complexiteit van het dossier en omwille van het feit dat de verzoeker de feiten steeds is blijven ontkennen, geoordeeld heeft dat zij de gerechtelijke eindbeslissing moest afwachten en dat dit

zeker wenselijk was nu de verzoeker in beroep voor een aantal tenlasteleggingen werd vrijgesproken; uit de nota blijkt voorts dat de verwerende partij de verzoeker omtrent deze aanpak niet in het ongewisse heeft gelaten en dat zij op geregelde tijdstippen bij de gerechtelijke overheid naar de stand van zaken heeft geïnformeerd; nadat zij op 19 december 2007 officieel in kennis gesteld werd van de gerechtelijke eindbeslissing heeft zij het inleidend verslag op 11 januari 2008 aan de verzoeker betekend, zodat haar niet kan verweten worden dat zij niet alles in het werk heeft gesteld om de tuchtprocedure zo snel mogelijk af te wikkelen; ten slotte wordt in de nota overwogen dat de omstandigheid dat de regeling van artikel 56 van de tuchtwet tot gevolg heeft dat de tuchtprocedure zo lang heeft aangesleept, geen element kan zijn dat bij de bepaling van de strafmaat in aanmerking wordt genomen en dat het feit dat de verzoeker nog tot augustus 2004 in actieve dienst is gebleven te wijten is aan het feit dat de verwerende partij pas na april 2004 inzage heeft gekregen van het gerechtelijk dossier waaruit de ernst en omvang van de feiten bleek, waarna onmiddellijk de nodige stappen ondernomen werden om de verzoeker voorlopig te schorsen. Daarnaast benadrukt de verwerende partij nog dat het wenselijk was in deze zaak de afloop van de gerechtelijke procedure af te wachten vermits de verzoeker zowel tijdens de gerechtelijke procedure als tijdens de tuchtprocedure de feiten steeds heeft ontkend en dat het om de goede verstandhouding binnen de Algemene Reserve te bewaren was dat de verzoeker tijdens de duur van het onderzoek naar de metrobrigade werd gedetacheerd. Zij stelt dat zij een groot risico had genomen mocht ze de gerechtelijke eindbeslissing niet hebben afgewacht aangezien een tuchtstraf voor feiten waarvan de strafrechter oordeelt dat ze niet bewezen zijn onwettig is en de verzoeker te dezen in hoger beroep van een aantal tenlasteleggingen werd vrijgesproken.

15. De verzoeker repliceert dat de hem ten laste gelegde feiten werden gepleegd op het ogenblik dat de oude tuchtregeling nog van toepassing was zodat de verjaringsregeling van de wet van 27 december 1973 geldt. Volgens deze regeling verjaren de feiten twee jaar na de vaststelling ervan en wordt die termijn slechts geschorst door de strafvordering indien de betrokkene de feiten niet erkent

of de feiten niet door een intern administratief onderzoek bewezen kunnen worden. In dat geval geldt de schorsing tot op het ogenblik van de ontvangst van het dossier dat door de gerechtelijke overheden wordt overgezonden. De verzoeker is van oordeel dat er te dezen geen sprake kan zijn van een schorsing van de verjaringstermijn aangezien de feiten door het intern administratief onderzoek bewezen konden worden en dat, wanneer er toch sprake zou zijn van een schorsing van de termijn, de tuchtoverheid het dossier op 1 april 2004 heeft ontvangen zodat op dat ogenblik de schorsing een einde nam. Hij besluit dat op grond van de oude tuchtregeling de feiten duidelijk verjaard zijn. In de mate dat in het arrest nr. 193.643 over de vordering tot schorsing werd geoordeeld dat tijdens het lopen van de verjaringstermijn voorzien in de oude tuchtregeling, de tuchtwet van 13 mei 1999 in werking is getreden waardoor een nieuwe tuchtoverheid bevoegd was die pas op 19 juli 2001 in kennis werd gesteld van de feiten en dat de tuchtrechtelijke verjaringstermijn conform de nieuwe regeling werd geschorst ingevolge het aan de gang zijnde strafonderzoek -stelling die door de verwerende partij wordt bijgevalen met verwijzing naar de overgangsregeling opgenomen in artikel 72 van de tuchtwet- erkent de verzoeker dat in een strikte interpretatie de tuchtprocedure nog niet hangende was op het tijdstip van de inwerkingtreding van de nieuwe tuchtregeling. Hij stelt daar evenwel tegenover dat de feiten op dat tijdstip wel reeds ter kennis gebracht waren van de destijds bevoegde overheid en dat de verjaringstermijn overeenkomstig de oude tuchtregeling dus reeds een aanvang had genomen. Hij is van oordeel dat artikel 72 van de tuchtwet, gelet op de ratio legis ervan, zo moet worden geïnterpreteerd dat een reeds aangevangen verjaringstermijn verder blijft lopen conform de oude regeling. Er anders over oordelen zou immers leiden tot onbillijkheden aangezien feiten die onder de oude tuchtregeling reeds verjaard zijn opnieuw vervolgd kunnen worden indien zij aan de nieuwe bevoegde overheid ter kennis worden gebracht. Hij besluit dat de oude verjaringsregeling moet worden toegepast en dat de feiten tuchtrechtelijk verjaard zijn. Zelfs wanneer de verjaringsregeling uit de tuchtwet van 13 mei 1999 zou moeten worden toegepast zijn de feiten naar het oordeel van de verzoeker verjaard aangezien de feiten, of minstens een deel ervan, reeds meer dan zes maanden ter kennis van de tuchtoverheid waren. De verzoeker verwijst ter staving naar een nota

van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en naar het eindrapport van de Algemene Inspectie die de feiten heeft onderzocht en het strafonderzoek heeft gevoerd. Hij besluit dat uit deze nota's blijkt dat zijn hiërarchische oversten wel degelijk op de hoogte waren van de exacte toedracht van de door hem gepleegde feiten, minstens van een deel ervan, zonder dat tegen hem binnen de zes maanden een tuchtprocedure werd ingeleid. Waar de verwerende partij stelt dat deze oversten niet de bevoegde tuchtoverheden waren, repliceert de verzoeker dat artikel 24/26 van de wet van 27 december 1973 stelt dat het de eenheidscommandant is die oordeelt of een tuchtprocedure moet worden ingeleid zodat zijn eskadronscommandant wel degelijk de bevoegde tuchtoverheid was.

Inzake de schending van het beginsel van de redelijke termijn verwijst de verzoeker naar het arrest nr. 190.728 van 20 februari 2009, inzake Darville, waaruit blijkt dat de tuchtoverheid de tuchtrechtelijke vervolging slechts mag uitstellen als zij op grond van de onderzoeksmiddelen waarover zij beschikt geen beoordeling kan geven van de feiten die het personeelslid ten laste gelegd worden. De verzoeker is van oordeel dat de tuchtoverheid te dezen reeds in 2000 een beoordeling kon geven van de feiten die aan de verzoeker ten laste worden gelegd. Dit blijkt duidelijk uit de nota van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en het eindrapport van die inspectie van 12 januari 2001, waarbij tevens vermeld werd dat het gerechtelijk onderzoek, dat lopend is, het opstarten van een administratief onderzoek niet langer in de weg staat. Bovendien is het de Algemene Inspectie die het strafonderzoek gevoerd heeft zodat alle gegevens uit het strafdossier ook door de verwerende partij gekend waren. Daarenboven heeft de procureur-generaal op 24 december 2002 toelating verleend om het strafdossier in de tuchtprocedure te gebruiken, zodat de tuchtoverheid ten laatste vanaf dat tijdstip de mogelijkheid had om kennis te nemen van de feiten. Desondanks werd het inleidend verslag pas op 9 januari 2008 aan de verzoeker betekend, die aldus al te lang in de onzekerheid is gelaten, te meer daar hij sinds 20 augustus 2004 bij ordemaatregel geschorst was. Ook de tuchtraad heeft geoordeeld dat de redelijke termijn geschonden was. Waar de verwerende

partij stelt dat het wenselijk was de gerechtelijke eindbeslissing af te wachten omdat de verzoeker de feiten steeds heeft ontkend, repliceert de verzoeker dat het zijn recht was om de feiten te ontkennen en dat dit de tuchtoverheid er niet van ontslaat de tuchtprocedure binnen een redelijke termijn af te handelen. Hij benadrukt ten slotte dat de strafvordering losstaat van de tuchtprocedure en besluit dat, aangezien het dossier voldoende gegevens bevatte om de tuchtprocedure tegen hem op te starten, er geen grond was om de gerechtelijke eindbeslissing af te wachten.

16. In zijn laatste memorie blijft de verzoeker bij zijn stelling dat de feiten conform de oude tuchtregeling verjaard zijn. Hij betwist dat de tuchtoverheid destijds geen voldoende precieze kennis had van de concrete feiten die hem ten laste werden gelegd en verwijst opnieuw naar de nota van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en het eindrapport van de Algemene Inspectie van 12 januari 2001 waaruit moet blijken dat de eskadronscommandant wel degelijk van de feiten kennis had. Thans verwijst de verzoeker ook naar de nota van 29 februari 2008 van een lid van de dienst Intern Toezicht waarin verslag gedaan wordt van het gevoerde aanvullend onderzoek. Uit deze nota en de erbij gevoegde bijlagen moet blijken dat verzoekers eskadronscommandant, die destijds de bevoegde tuchtoverheid was, eind december 1999 minstens van het eerste aan de verzoeker ten laste gelegde tuchtfeit concreet op de hoogte was. Volgens de verzoeker is de verjaringstermijn voor dat tuchtfeit dan ook eind december 1999 aangevangen zodat het feit verjaard is, hetgeen tot een andere sanctie had kunnen leiden dat degene die nu werd opgelegd.

Ook voor wat betreft de schending van het beginsel van de redelijke termijn handhaaft de verzoeker het standpunt dat de tuchtoverheid reeds in 2000 kennis had van de feiten. Uit de nota van 29 februari 2008 blijkt dat de tuchtoverheid reeds eind 1999 een voldoende precieze kennis had van het eerste aan de verzoeker ten laste gelegde tuchtfeit.

Beoordeling

17. Voor zover in het middel de schending wordt aangevoerd van artikel 6 van het EVRM werpt de verwerende partij terecht op dat de verzoeker niet uiteenzet op welke wijze deze verdragsbepaling zou zijn geschonden. Het middel is in zoverre niet ontvankelijk.

18. De verzoeker voert voorts aan dat de tuchtvordering verjaard is.

19. Te dezen dateren de feiten die aan de verzoeker ten laste worden gelegd en ten grondslag liggen van het bestreden besluit, uit de periode tussen september 1995 en juni 2000, toen de wet van 27 december 1973 nog van toepassing was. Luidens artikel 24/27 van die wet moest de eenheidscommandant, na de afloop van een eventueel voorafgaand onderzoek, een inleidend verslag ten laste van het betrokken personeelslid opstellen indien hij van oordeel was dat een tuchtprocedure moest worden opgestart. Dat inleidend verslag diende nauwkeurig de feiten te vermelden die aan het personeelslid werden verweten. Uit niets blijkt dat de eenheidscommandant toentertijd een inleidend verslag ten laste van de verzoeker heeft opgesteld, noch dat hij een nauwkeurige kennis had van de feiten die aan de grondslag liggen van het bestreden besluit. De stukken van het administratief dossier waar de verzoeker naar verwijst bevatten weliswaar aanwijzingen in de richting van feiten van aanranding van de eerbaarheid, maar zij bevatten niet het bewijs dat de tuchtoverheid op dat tijdstip een voldoende kennis had van de precieze en concrete feiten waarvoor de verzoeker naderhand tuchtrechtelijk vervolgd werd.

20. Luidens artikel 24/38 van de wet van 27 december 1973 verjaart de tuchtvordering voor het opleggen van de straf van het ontslag van ambtswege “twee jaar na de datum waarop de feiten werden vastgesteld”.

21. Het proces-verbaal van 22 februari 2000 van de commandant van de brigade Etterbeek blijkt het oudste officiële stuk te zijn dat in verband kan

worden gebracht met de feiten van openbare zedenschennis die aan de verzoeker ten laste worden gelegd. De eenheidscommandant van de verzoeker werd van het bestaan van dit proces-verbaal in kennis gesteld met een nota van 17 april 2000. Overeenkomstig artikel 24/38 van de wet van 27 december 1973 kon een tuchtvordering tegen de verzoeker met het oog op het opleggen van een ontslag van ambtswege, pas twee jaar later verjaren. Op dat ogenblik was echter de tuchtwet van 13 mei 1999 in werking getreden. Luidens artikel 72 van die tuchtwet worden enkel de “hangende tuchtprocedures” overeenkomstig de oude tuchtprocedure afgehandeld. Aangezien in casu geen inleidend verslag was opgesteld door de eenheidscommandant -noodzakelijke voorwaarde voor het opstarten van een tuchtprocedure- was bij de inwerkingtreding van de tuchtwet op 1 april 2001 geen tuchtprocedure “hangend”. Vermits bovendien de tuchtprocedure overeenkomstig de wet van 27 december 1973 niet verjaard was, kon de tuchtprocedure waarin is voorzien door de tuchtwet ten aanzien van de verzoeker worden toegepast.

22. Het feit dat de nieuwe tuchtprocedure kon worden toegepast, had tot gevolg dat er voor de verzoeker een nieuwe bevoegde tuchtoverheid was, namelijk de directeur-generaal van de DGA. Deze werd op 19 juli 2001 in kennis gesteld van het feit dat tegen de verzoeker een gerechtelijk strafonderzoek aan de gang was.

23. Artikel 56 van de tuchtwet luidt als volgt:

“Art. 56. De betekening van het inleidend verslag aan het personeelslid moet geschieden binnen zes maanden na de kennisneming of vaststelling van de feiten door een bevoegde tuchtoverheid. Bij ontstentenis en onder voorbehoud van het tweede lid, kan geen tuchtprocedure meer worden ingesteld.

In het geval dat een opsporingsonderzoek loopt of de strafvervolgning is ingesteld voor dezelfde feiten, begint die termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een gerechtelijke eindbeslissing werd genomen of dat het dossier geseponeerd is dan wel de strafprocedure vervallen is.

In alle gevallen zullen de tuchtvergrijpen die tot een lichte tuchtstraf kunnen leiden, na vijf jaar verjaren.

De in het derde lid bedoelde verjaringstermijn gaat in de dag van de voltooiing voor de ogenblikkelijke vergrijpen, de dag waarop de situatie ophoudt voor de voortdurende vergrijpen en de dag waarop het laatste feit dat de reeks vormt gepleegd wordt in het geval waarin het vergrijp bestaat uit een geheel van afzonderlijke feiten maar die het gevolg zijn van één en hetzelfde opzet.”

24. Op 27 juli 2001 heeft de hogere tuchtoverheid aan de verzoeker gemeld dat zij ervoor opteerde het resultaat van het gerechtelijk onderzoek af te wachten. Op 22 juli 2004, nadat zij kennis had genomen van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 11 juni 2004 en van het hoger beroep dat de verzoeker daartegen had ingesteld, heeft zij dat herhaald. Op 19 december 2007 heeft de hogere tuchtoverheid kennis genomen van het in kracht van gewijsde getreden arrest van het hof van beroep te Brussel van 3 oktober 2007. Vervolgens heeft zij op 9 januari 2008, binnen de door artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet voorgeschreven termijn, het inleidend verslag aan de verzoeker betekend.

25. Uit wat voorafgaat volgt dat het middel niet gegrond is, voor zover de verzoeker erin aanvoert dat de tuchtprocedure volgens de wet van 27 december 1973 verjaard is en dat artikel 56 van de tuchtwet werd geschonden.

26. De verzoeker voert voorts aan dat, los van de verjaring van de tuchtvordering, de redelijke termijn werd overschreden.

27. Overeenkomstig hetgeen de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft overwogen in zijn arrest nr. 190.728 van 20 februari 2009, inzake Darville, kan de tuchtoverheid op grond van artikel 56 van de tuchtwet de tuchtrechtelijke vervolging uitstellen tot na de afloop van de strafrechtelijke procedure, maar is zij daartoe niet verplicht. Bij het uitstellen van de tuchtvordering moet zij wel oog hebben voor het beginsel van de redelijke termijn: zij mag de tuchtrechtelijke vervolging slechts uitstellen wanneer zij, met de onderzoeksmiddelen waarover zij beschikt, geen beoordeling kan geven van de feiten die het personeelslid ten laste worden gelegd. Zij mag een personeelslid dat een tuchtmaatregel riskeert niet te lang in onzekerheid laten over

zijn lot. De verplichting om het dossier van het personeelslid met bekwame spoed te behandelen, verplicht de tuchtoverheid om het administratieve onderzoek zo grondig mogelijk te voeren; zij moet zich ervan vergewissen of het voor haar in redelijkheid onmogelijk is om uitspraak te doen voordat de strafrechter een definitieve beslissing heeft genomen.

28. Zich alignerend op die rechtspraak, moet in het kader van dit middelonderdeel onderzocht worden of de tuchtoverheid zich na de eerste berichtgeving over de feiten en ondanks het aan de gang zijnde gerechtelijk onderdeel, voldoende diligent heeft opgesteld en de nodige initiatieven heeft genomen om op basis van een eigen administratief onderzoek de feiten vast te stellen die aan de verzoeker ten laste gelegd konden worden.

29. In dat verband moet worden vastgesteld dat de Algemene Inspectie van de Rijkswacht, zodra op 22 februari 2000 door de brigadecommandant van Etterbeek een proces-verbaal was opgesteld op grond van een klacht wegens openbare zedenschennis, onmiddellijk een aantal onderzoekshandelingen heeft gesteld. Daarbij is gebleken dat meerdere personeelsleden gerechtelijk werden vervolgd “voor diverse zaken van openbare zedenschennis, belaging, racisme, xenofobie, doodsb bedreigingen en opzettelijke slagen en verwondingen”, dat de verhoren in het kader van het gerechtelijk onderzoek 21 strafrechtelijke inbreuken aan het licht hadden gebracht en dat er binnen het 1° Eskadron van de ARG een ontarding van elementaire waarden was, zonder reactie van het eskadronscommando.

30. Uit het administratief dossier blijkt niet, zoals de verzoeker beweert, dat de bevoegde tuchtoverheid van meet af aan een voldoende kennis had of kon hebben van de concrete feiten van openbare zedenschennis en aanranding van de eerbaarheid, die uiteindelijk door het bestreden besluit aan de verzoeker ten laste worden gelegd, om toen reeds de tuchtprocedure tegen hem voortgang te laten vinden. Gelet op de complexiteit van de zaak waarbij tegen wel acht personeelsleden een gerechtelijk onderzoek werd gevoerd met betrekking tot

talrijke en uiteenlopende strafrechtelijke inbreuken, gelet ook op de ernstige en delicate aard van de feiten die het voorwerp waren van dat onderzoek, de omstandigheid dat de normvervaging binnen een gans eskadron en het gedogen daarvan door de hiërarchische chefs aan de kaak werden gesteld, en het gegeven dat de verzoeker de hem ten laste gelegde feiten zowel in het kader van het gerechtelijk als het administratief onderzoek bleef ontkennen, kan de hogere tuchtoverheid redelijkerwijze niet worden verweten dat zij het eindresultaat van de gerechtelijke procedure heeft afgewacht alvorens op tuchtrechtelijk vlak tegen de verzoeker een initiatief te nemen.

31. De omstandigheid dat de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel aan de Directie van Algemene Reserve van de Federale politie op 24 december 2020 toelating heeft verleend om inzage en afschrift te nemen van het dossier “tot administratieve doeleinden” doet aan het voorgaande geen afbreuk, aangezien de bewuste toelating niet verleend werd aan de bevoegde tuchtoverheid -de Algemene Directie Bestuurlijke Politie- die pas op 26 mei 2004 in kennis werd gesteld van het gerechtelijk dossier, te weten de vordering van de procureur des Konings lastens acht personeelsleden, waaronder de verzoeker, en de beschikking van de raadkamer waarbij zij allen naar de correctionele rechtbank worden verwezen. Onmiddellijk na de kennisname van het vonnis van de correctionele rechtbank, waarbij tevens werd meegedeeld dat de verzoeker beroep heeft aangetekend, heeft de verwerende partij de verzoeker meegedeeld dat zij de gerechtelijke eindbeslissing wenste af te wachten, wat gezien de concrete omstandigheden van de zaak, geenszins als onredelijk beschouwd kan worden. Vervolgens heeft de tuchtoverheid nog op geregelde tijdstippen naar de stand van de gerechtelijke procedure geïnformeerd.

32. In die omstandigheden kan dan ook niet tot een schending van het beginsel van de redelijke termijn worden besloten.

33. De omstandigheid dat de verzoeker aanvankelijk in dienst kon blijven en vanaf 20 augustus 2004 geschorst werd met weddeverlies, doet daaraan geen afbreuk.

34. Het middel is niet gegrond in zoverre erin de schending van het beginsel van de redelijke termijn wordt aangevoerd.

35. Het tweede middel is in geen van zijn onderdelen gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

36. De verzoeker voert de schending aan van artikel 54 van de tuchtwet en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de formele motiveringswet) doordat uit de motivering van het bestreden besluit onvoldoende blijkt op grond van welke motieven wordt afgeweken van het advies van de tuchtraad. Het bestreden besluit verwijst daarvoor naar de nota van de hogere tuchtoverheid van 1 augustus 2008, maar de motieven die daarin zijn vermeld, zijn niet afdoende en draagkrachtig.

Zo stelt de hogere tuchtoverheid in de voormelde nota dat het niet bewezen is dat verzoekers overstegen op de hoogte waren van de gepleegde feiten, terwijl de tuchtraad met dit gegeven wel rekening heeft gehouden als een verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de strafmaat en ook uit het dossier blijkt dat de hiërarchische overstegen van de feiten op de hoogte waren. De verzoeker wijst in dat verband op een nota van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en hij stelt dat uit het zogenaamde werkdossier blijkt dat de korpscommandant zelf werd verdacht van aanranding van de eerbaarheid.

Voorts kunnen, aldus de verzoeker, de argumenten van de hogere tuchtoverheid ter weerlegging van het standpunt van de tuchtraad dat de redelijke termijn is verstreken en dat de verzoeker thans niet meer dezelfde persoon is als diegene die tussen 1995 en 2000 de feiten heeft begaan, niet worden aangenomen. Tegen het argument van de hogere tuchtoverheid dat zij pas in april 2004 in kennis werd gesteld van de omvang en de ernst van de feiten, voert hij aan dat de tuchtoverheid al veel eerder toelating had om een afschrift van het gerechtelijk dossier te vragen en dat zij bovendien, op basis van een intern onderzoek, reeds kennis had van de feiten. Het standpunt van de hogere tuchtoverheid dat er verontwaardiging zou ontstaan bij burgers, pers, collega's en chefs, indien de verzoeker zijn functies binnen de politie zou hernemen, weerlegt volgens de verzoeker niet dat hij thans niet meer dezelfde persoon is als destijds. De beweerde verontwaardiging is trouwens niet bewezen, nu integendeel blijkt dat de verzoeker steun krijgt van collega's en hij zelfs een aanbod kreeg van de korpschef van de lokale politiezone Rhode en Schelde.

Ten slotte stelt de verzoeker dat de hogere tuchtoverheid niet afdoende motiveert waarom zij afwijkt van het advies van de tuchtraad dat erop wijst dat de andere bij de feiten betrokken personeelsleden veeleer lichte straffen hebben gekregen. Het argument dat deze feiten betrekking hebben op incidenten naar aanleiding van de ordehandhaving bij een voetbalwedstrijd en losstaan van de feiten die hij heeft gepleegd overtuigt niet en hij laat gelden dat uit het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 11 juni 2004 blijkt dat die personeelsleden ook nog op grond van andere feiten werden veroordeeld, onder meer het toebrengen van opzettelijke slagen en verwondingen aan collega's, waarvoor een aantal van hen een gevangenisstraf van vier maanden kreeg, terwijl als tuchtstraf slechts één week schorsing werd opgelegd.

37. De verwerende partij is van oordeel dat de hogere tuchtoverheid wel degelijk terdege heeft gemotiveerd waarom ze van het advies van de tuchtraad is afgeweken.

Vooreerst stelt zij dat uit het tuchtdossier niet blijkt dat de hiërarchische oversten van de verzoeker op de hoogte waren van de feiten en dat de verzoeker bovendien niet aantoont dat deze oversten de bevoegde tuchtoverheden waren. Uit de verklaringen van de slachtoffers blijkt dat zij niet geneigd waren de feiten te signaleren aan hun chefs uit angst nog meer te worden gepest. Die chefs kenden dan ook de exacte toedracht van de feiten niet. De eskadronscommandant heeft trouwens verklaard dat hij pas in februari 2000 in zeer algemene termen ervan op de hoogte werd gebracht dat bepaalde zedenfeiten ten laste van de verzoeker waren gesignaleerd.

Voorts laat de verwerende partij gelden dat de hogere tuchtoverheid in het bestreden besluit en in haar nota van 1 augustus 2008 voldoende de stelling van de tuchtraad heeft weerlegd betreffende de overschrijding van de redelijke termijn enerzijds en het feit dat de verzoeker niet meer dezelfde persoon zou zijn als ten tijde van de hem ten laste gelegde feiten anderzijds. Ter adstructie haalt zij aan hetgeen dienaangaande in het bestreden besluit en de voormelde nota is uiteengezet.

Ten slotte stelt de verwerende partij dat de feiten waarvoor collega's van de verzoeker werden veroordeeld, wel degelijk losstaan van de feiten waaraan de verzoeker zich schuldig heeft gemaakt en die een seksuele connotatie hebben, wat door de tuchtraad is bevestigd en door de hogere tuchtoverheid is overgenomen in haar nota van 1 augustus 2008. De verwerende partij voegt hieraan toe, met verwijzing naar het arrest nr. 172.852 van 28 juni 2007, inzake Vanrintel, dat het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel in beginsel geen toepassing vindt in tuchtzaken, vermits de situaties van ambtenaren in tuchtaangelegenheden, behoudens identieke feitelijke gegevens, niet met elkaar kunnen worden vergeleken. In casu zijn de feiten gepleegd door de verzoeker en zijn collega's niet met elkaar te vergelijken.

38. De verzoeker repliceert dat zijn oversten wel degelijk op de hoogte waren van de feiten en verwijst ter adstructie andermaal naar de nota van de

inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000 en naar het eindrapport van de Algemene Inspectie van 12 januari 2001. In de nota van 14 juni 2000 worden het eerste en tweede tuchtfeit expliciet omschreven en wordt bevestigd dat volgens de verklaringen van meerdere vrouwelijke personeelsleden de hiërarchische oversten op de hoogte waren van deze feiten.

Waar de verwerende partij verwijst naar haar nota van 1 augustus 2008 stelt de verzoeker dat de inhoud van deze nota niet weerlegt dat hij niet meer dezelfde persoon is en dat de verontwaardiging die zou ontstaan bij zijn terugkeer een loutere veronderstelling is.

Waar de verwerende partij stelt dat de feiten die de verzoeker heeft gepleegd qua ernst in contrast staan met de feiten die andere collega's gepleegd hebben en die veel lichtere tuchtstraffen gekregen hebben, is de verzoeker ten slotte van oordeel dat het toebrengen van slagen en verwondingen die tot een gevangenisstraf geleid hebben voldoende vergelijkbaar is en dat in redelijkheid niet gemotiveerd kan worden waarom dit tuchtvergriep veel lichter bestraft werd.

Beoordeling

39. In het middel wordt in essentie aangevoerd dat de hogere tuchtoverheid niet afdoende heeft gemotiveerd waarom zij afwijkt van het advies van de tuchtraad, voor zover daarin wordt gesteld dat de hiërarchische oversten van de verzoeker op de hoogte waren van de feiten, dat een onredelijke termijn is verstreken sinds de feiten en dat de andere strafrechtelijk veroordeelde personeelsleden veel lichtere tuchtstraffen hebben gekregen.

40. Wat het standpunt van de tuchtraad betreft dat de oversten van de verzoeker op de hoogte zouden geweest zijn van de feiten, verwijst de verzoeker naar een passage uit het advies van de tuchtraad waarin melding wordt gemaakt van de algemene malaise en de verziekte mentaliteit in het eskadron en waarin

tevens wordt aangestipt dat de hiërarchische oversten van de verzoeker de handelingen van de betrokkene niet afkeurden en deze integendeel eerder stilzwijgend goedkeurden.

Het advies van de tuchtraad is te dezen echter in zeer algemene en beschouwende bewoordingen gesteld; soms worden zelfs veronderstellingen gemaakt. De overweging van de tuchtraad dat de oversten op de hoogte waren van de “feiten” moet dan ook begrepen worden als een verwijzing naar het feit dat de oversten op de hoogte waren van de ontaarding binnen de eenheid. Alleszins blijken uit het advies van de tuchtraad geen elementen op grond waarvan voor vaststaand kan worden aangenomen dat de “hiërarchische oversten” op de hoogte waren van de concrete feiten van openbare zedenschennis en aanranding van de eerbaarheid die aan de verzoeker ten laste worden gelegd. In de nota van 1 augustus 2008 waarin zij haar intentie om af te wijken van het advies van de tuchtraad formuleerde, stelt de hogere tuchtoverheid dan ook terecht:

“Dat er zich binnen het eskadron een kleine hechte kern van anciens had gevormd die duidelijk een aantal zwakkere, meestal vrouwelijke collega’s viseerden en dat deze groep, waarbinnen ook enkele keurgegradueerden die blijkbaar bepaalde feiten tolereerden, handelde in een sfeer van een zekere normvervaging, kan zeker niet ontkend worden en is een betreuenswaardige vaststelling. Hieruit besluiten, zoals de tuchtraad doet, dat deze feiten getolereerd werden door de overheid, lijkt mij echter een stap te ver en wordt geenszins aangetoond.

Dat deze groep zich enigszins superieur opstelde en zich overgaf aan laakbare feiten, komt inderdaad tot uiting in het dossier. Anderzijds blijkt uit de verklaringen dat de slachtoffers van deze pestactiviteiten blijkbaar weinig geneigd waren om deze feiten te signaleren aan hun chefs. In welke mate de chefs op de hoogte waren van deze activiteiten blijft dan ook een open vraag.”

De hogere tuchtoverheid ontkent dienvolgens de malaise in het eskadron niet, ook niet in het bestreden besluit, waar zij “de context van ontaarding van de elementaire menselijke waarden binnen de toenmalige eenheid” mede in aanmerking heeft genomen om niet de zwaarste tuchtstraf op te leggen.

De nota van de inspecteur-generaal van de Algemene Inspectie van 14 juni 2000, waarnaar de verzoeker verwijst, is te dezen niet dienstig vermits ze slechts aangeeft welke feiten het voorwerp waren van onderzoek, maar als zodanig niet aantoont dat de hiërarchische oversten van de verzoeker op de hoogte waren van de concrete feiten die aan de verzoeker ten laste worden gelegd. Evenmin dienstig is het feit dat uit het werkdossier blijkt dat de korpscommandant zelf werd verdacht van aanranding van de eerbaarheid.

41. Wat het standpunt van de tuchtraad betreft dat een “onbehoorlijk lange termijn” is verlopen sedert de feiten, is bij de bespreking van het tweede middel reeds gesteld dat er geen aanwijzingen zijn dat de bevoegde tuchtoverheid van meet af aan een voldoende kennis had of kon hebben van de concrete feiten van openbare zedenschennis en aanranding van de eerbaarheid, die uiteindelijk door het bestreden besluit aan de verzoeker ten laste worden gelegd, om toen reeds de tuchtprocedure tegen hem voortgang te laten vinden. De hogere tuchtoverheid heeft pas kennis gekregen van de precieze feiten middels het gerechtelijk dossier dat haar op 26 mei 2004 werd overgemaakt. Na de kennisname van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 11 juni 2004 waarbij de verzoeker werd veroordeeld, heeft zij vrijwel onmiddellijk de verzoeker verwittigd dat zij de gerechtelijke eindbeslissing wilde afwachten aangezien de verzoeker beroep had aangetekend. Op regelmatige tijdstippen heeft zij bij de gerechtelijke overheid geïnformeerd naar de stand van zaken. Nadat zij in december 2007 in kennis was gesteld van het in kracht van gewijsde getreden arrest van het hof van beroep te Brussel, heeft zij op 11 januari 2008 het inleidend verslag aan de verzoeker betekend. Deze chronologie van het handelen van de hogere tuchtoverheid is ook uiteengezet in haar nota van 1 augustus 2008 waarin zij haar intentie om af te wijken van het advies van de tuchtraad formuleert. Daaruit blijkt afdoende de opvatting van de hogere tuchtoverheid dat de langdurige procedure niet te wijten is aan haar nalatigheid of dralen.

Met betrekking tot het standpunt van de tuchtraad dat de verzoeker thans niet meer dezelfde persoon is als op het ogenblik dat de feiten

werden gepleegd, overweegt de hogere tuchtoverheid in haar nota van 1 augustus 2008:

“[...] Een herneming van zijn functies binnen de politie zal bij vele burgers die hem kennen en via de pers op de hoogte zijn van zijn veroordeling, op zijn minst grote verbazing en bij sommigen ongeloof opwekken. Dat dit de geloofwaardigheid van de (federale) politie bij de bevolking in het gedrang kan brengen, hoeft geen betoog.

[...]

Door de betrokkenheid van vele personeelsleden in dit dossier, werd er destijds een grote ruchtbaarheid aan dit dossier gegeven en zijn vele personeelsleden dan ook op de hoogte van deze feiten. Door de veroordeling van de betrokkenen in 2004 werden deze opnieuw opgerakeld.

[...]

Bij een eventuele dienstherneming zullen velen dan ook verwonderd, maar vooral verontwaardigd zijn wanneer zij dienen vast te stellen dat een inspecteur die veroordeeld werd tot een gevangenisstraf voor zeer laakbare feiten, alsnog opnieuw in actieve dienst kan treden. Hierbij dient vooral gedacht aan de vele vrouwelijke personeelsleden die het slachtoffer geworden zijn van zijn perversiteiten.

[...]

Dat inspecteur XXXX nog tot augustus 2004 in actieve dienst is gebleven, is het gevolg van het feit dat de tuchtoverheid tot april 2004 geen inzage had in het gerechtelijk dossier en bijgevolg niet op de hoogte was van de omvang en de ernst van de feiten [...].

Dat hij zich tijdens die periode blijkbaar naar behoren heeft gedragen, kan niet worden ontkend, maar een correct gedrag mag nu eenmaal van iedere politieambtenaar verwacht worden. Dat hij er zich van bewust was dat een mogelijk ontslag hem boven het hoofd hing zal hierbij zeker gemotiveerd hebben. Bovendien blijven we, zoals de tuchtraad terecht opmerkt, geconfronteerd met de merkwaardige ontkenning van de seksuele connotatie van zijn wangedrag.

[...]”.

Deze overwegingen geven op een afdoende wijze aan waarom het standpunt van de tuchtraad dat de verzoeker thans niet meer dezelfde persoon is als destijds, de hogere tuchtoverheid niet van haar overtuiging kan afbrengen dat het tuchtrechtelijk ontslag van ambtswege van de verzoeker aangewezen is.

42. Wat ten slotte de opmerking van de tuchtraad betreft dat de andere strafrechtelijk veroordeelde personeelsleden veel lichtere tuchtstraffen hebben gekregen, dient te worden vastgesteld dat de verzoeker het enige

personeelslid is dat veroordeeld werd voor openbare zedenschennis en aanranding van de eerbaarheid. Hierover wordt in de nota van 1 augustus 2008 van de hogere tuchtoverheid onder meer het volgende gesteld:

“[...]

Het is duidelijk dat de feiten waarvoor inspecteur XXXX in beroep werd veroordeeld van een heel andere orde zijn dan deze waarvoor de andere personeelsleden zijn veroordeeld. Aanranding van de eerbaarheid van een collega en openbare zedenschennis staan qua ernst in groot contrast met de opzettelijke slagen in de hierboven geschetste situatie. Dat er in dit tuchtdossier dan ook een specifieke strafmaat dient te worden gehanteerd is evident.”

Voorts verwijst de hogere tuchtoverheid in haar nota naar hetgeen de Raad van State heeft gewezen in zijn arrest nr. 172.852 van 28 juni 2007, inzake Vanrintel, namelijk dat, behoudens identieke feitelijke gegevens, de situaties van ambtenaren in tuchtaangelegenheden niet met elkaar kunnen worden vergeleken. Zij zet uiteen dat te dezen de feiten gepleegd door de verzoeker en de feiten gepleegd door de andere personeelsleden op geen enkel punt met elkaar te vergelijken zijn.

Aldus wordt op afdoende wijze gemotiveerd waarom de hogere tuchtoverheid ook op dit punt is afgeweken van het advies van de tuchtraad.

43. Het derde middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

44. De verzoeker voert de schending aan van het redelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel en van de artikelen 2 en 3 van de formele motiveringswet.

Hij stelt vooreerst dat de tuchtoverheid bij het bepalen van de strafmaat ten onrechte ervan is uitgegaan dat de zwaarste straf die kon worden

opgelegd, de afzetting is. De tuchtraad heeft met verwijzing naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens er nochtans op gewezen, dat de zwaarst mogelijk straf die kon worden opgelegd, het ontslag van ambtswege is. De verzoeker stelt dat de tuchtoverheid te dezen ten onrechte het standpunt van de tuchtraad betwist. Dit is volgens hem van belang, vermits indien de hogere tuchtoverheid ervan was uitgegaan, zoals het hoorde, dat het ontslag van ambtswege de zwaarst mogelijke tuchtstraf is, zij een minder zware straf zou hebben opgelegd.

Voorts argumenteert de verzoeker dat de opgelegde tuchtstraf kennelijk onredelijk is, omdat de hogere tuchtoverheid ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de verzachtende omstandigheid dat de feiten door de hiërarchische oversten gekend waren en op zijn minst werden getolereerd, met de overschrijding van de redelijke termijn, met de duidelijke ongelijkheid ten aanzien van de straffen die aan de andere betrokken personeelsleden werden opgelegd en met de lichtere straf van terugzetting in weddeschaal die werd voorgesteld door de tuchtraad.

45. De verwerende partij betwist vooreerst dat het ontslag van ambtswege de zwaarst mogelijke tuchtstraf is. Zij verwijst daarvoor naar hetgeen zij, eveneens steunend op de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dienaangaande heeft uiteengezet in haar nota van 1 augustus 2008.

Voor zover de verzoeker de kennelijke onredelijkheid van het bestreden besluit afleidt uit het feit dat zijn hiërarchische oversten op de hoogte waren van de feiten en deze tolereerden, herhaalt de verwerende partij dat dit geenszins blijkt uit het tuchtdossier. Het feit dat in het eskadron een normvervaging is opgetreden, is een element dat mee in overweging is genomen in de motivering van het bestreden besluit.

Voor zover de verzoeker de kennelijke onredelijkheid van het bestreden besluit in verband brengt met de lange termijn die verstreken is sedert het

opstellen van het eerste proces-verbaal en met het feit dat hij nog tot juli 2004 actief is gebleven en pas dan voorlopig werd geschorst, repliceert de verwerende partij dat de preventieve schorsing geen voorwaarde is om een personeelslid te ontslaan en dat zij in 2000 nog niet over voldoende precieze elementen beschikte om de tuchtprocedure op te starten. Zodra zij in 2004 kennis kon nemen van het gerechtelijk dossier en van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, heeft zij de nodige stappen ondernomen om de verzoeker preventief te schorsen.

Wat de aangevoerde kennelijke onredelijkheid van het bestreden besluit betreft omdat de andere personeelsleden een veel lichtere tuchtstraf hebben gekregen, herhaalt de verwerende partij dat luidens de rechtspraak van de Raad van State het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel in beginsel geen toepassing vindt in tuchtzaken en de situaties van ambtenaren in tuchtaangelegenheden in beginsel niet met elkaar kunnen worden vergeleken.

46. In zijn memorie van wederantwoord en zijn laatste memorie volhardt de verzoeker in het middel.

Beoordeling

47. Uit het inleidend verslag van 9 januari 2008 blijkt dat de tuchtoverheid ervan uitging dat in beginsel voor de aan de verzoeker ten laste gelegde feiten de zwaarste tuchtstraf, namelijk de afzetting, kon worden opgelegd, maar dat rekening houdend met het blanco tuchtverleden en de jonge leeftijd van de verzoeker en het feit dat een ontslag van ambtswege minder ingrijpende gevolgen heeft voor verzoekers pensioenrechten, de laatstgenoemde tuchtstraf wordt voorgesteld. De hogere tuchtoverheid is dit standpunt getrouw gebleven in haar nota van 1 augustus 2008 waarin zij haar intentie formuleerde om af te wijken van het advies van de tuchtraad, en in het bestreden besluit.

In zijn arrest nr. 181.466 van 25 maart 2008, inzake Blondeel, heeft de Raad van State, zich steunend op het arrest L. t./België van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 9 maart 2006, overwogen dat wanneer, in het geval van een afzetting, aan het betrokken personeelslid niet elk pensioen is ontzegd, maar dat personeelslid zijn dienstjaren bij de overheid in aanmerking kan laten nemen in het algemeen pensioenstelsel van de privésector, waardoor geen afbreuk wordt gedaan aan het wezen van zijn pensioenrechten, er geen schending is van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM.

Ook te dezen is de afzetting van de verzoeker als zwaarst mogelijke tuchtstraf niet in strijd met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM en is de hogere tuchtoverheid terecht ervan uitgegaan dat zij met het ontslag van ambtswege de op één na zwaarste strafsanctie aan de verzoeker oplegde, zodat het bestreden besluit dienaangaande wel degelijk deugdelijk is gemotiveerd.

Voor zover de verzoeker voorts de onevenredigheid van de opgelegde tuchtstraf afleidt uit het feit dat de hogere tuchtoverheid ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de omstandigheid dat de feiten door de hiërarchische oversten gekend waren en op zijn minst werden getolereerd, met de overschrijding van de redelijke termijn, met de duidelijke ongelijkheid van de straffen die aan de andere betrokken personeelsleden werden opgelegd en met de lichtere straf voorgesteld door de tuchtraad, moet worden opgemerkt dat de verzoeker de voormelde grieven in het eerste, tweede en derde middel heeft aangevoerd en dat ze daar niet gegrond werden bevonden.

48. Het vierde middel is niet gegrond.

V. Anonimisering

49. De verzoeker vraagt de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State kan iedere partij bij een geschil dat bij de Raad van State aanhangig wordt gemaakt op elk moment van de rechtspleging en totdat de debatten gesloten zijn, eisen dat bij de publicatie van het arrest of de beschikking de identiteit van de natuurlijke personen niet zou worden bekendgemaakt.

50. De vraag wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoeker niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 september 2011, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

André Vandendriessche